

Kromě popsaných výplatních strojů zahraniční provenience, které se v letech 1946 - 1992 umísťovaly na československých poštách, se v 70. a 80. letech objevily v provozu našich pošt i výplatní stroje - automaty pro příjem doporučených zásilek.

První z těchto pokusů, které neměly dlouhého trvání, se uskutečnil ve v7zkumném ústavu spojů v Praze v letech 1968 - 1972. Vyvinul se zde prototyp automatu pro příjem doporučených zásilek. Vůbec první pokus o výplatní stroj československé provenience.

Bylo o něm napsáno několik informací a článků. Doporučuji článek Tomáše Šilhána v časopise Filatelie č. 20/1978, str. 625 a 626, kde jsou uvedeny veškeré zjištěné detaily o tomto vynálezu. U tohoto článku je zobrazena i fotografie otevřeného automatu.

Otisky z období příprav ve VÚS

Nejprve reprodukuji výplatní otisk, který byl jedním z prvních otisků tohoto odvážného pokusu, a je z období příprav na nasazení automatu na poště PRAHA 6. Datum zkušebního otisku 1. 8. 1972 (RR). Jedná se o 6. otisk vytvořený tímto automatem.

Otisk byl fialové barvy, byl určen jen pro tuzemsko a měl pevnou hodnotu ve výši Kčs 1.60 (tehdejší porto za doporučený dopis). Tvořily jej tři části - R-obrazec (velké R, název pošty, číslo doporučené zásilky), denní razítko dvoukruhového bez můstku s nápisem pošty, datem a označením automatu (Aut. č. 001) a výplatní razítko s pevnou hodnotou a označením měny. Rámeček výplatního razítka bez perforace.

U této (neprošlé poštou) celistvosti zobrazuji i speciální podací lístek, který byl navržen a vydán Pražskými papírnami n. p. jen pro tento účel. Reprodukce obou stran lístku - strana s tiskem a strana s otiskem.

Otisk na potvrzení se neliší od otisku na zásilce. Byl otiskován na rub zobrazeného lístku, která je bez jakéhokoliv potisku.

Otisky z ostrého zkušebního provozu na poště PRAHA 6

Vlastní zkušební provoz na ostro se uskutečnil na poště PRAHA 6 v době od 5. dubna 1973 do 29. srpna 1973. Celkově bylo automaticky přijato 598 zásilek (z toho 78 kontrolních). První den bylo vyplaceno celkem 49 zásilek, poslední den poštovního provozu to bylo už jen dvě zásilky.

Reprodukovanou zásilku s datem 4. května 1973 si poslal známý sběratel Mirko Marek z Teplic sobě. Ten využil služeb automatu jen čtyři odesílatelé. Doba jedné operace automatu trvala 10 sekund.

Dovolím si malé odbočení, které není od věci.

Dodávám, že pan Mirko Marek byl členem Stolní společnosti sběratelů příležitostných razítek a frankotypů (zal 1932) a též i Sekce otisků výplatních strojů KPHC SČSF (zal. 1976). Mirko Marek byl aktivní nejen ve 30. letech, ale zejména v době Protektorátu ČM a 50. letech. Díky němu se nám zachovala celá řada cenných otisků těchto období. Věnoval se i intenzivnímu sběratelství otisků čs. pošt.

Zobrazený otisk doplňuje podací lístek identický se zásilkou.

